

"İşte bu şiddetli ölümlle hilkat bayılır, kâinat yayılır, hilkatın yağı ayrıntı biribirinden ayrılır." cümlesini izah eder misiniz?

"İşte bu şiddetli ölümlle hilkat bayılır, kâinat yayılır, hilkatın yağı ayrıntı biribirinden ayrılır; Cehennem, maddesiyle, aşiretiyle bir tarafa çekilir; Cennet de letafetiyle, lezaiziyle ve bütün güzel unsurlarıyla tecellî ve incilâ eder."(1)

Kainatta imtihan gereği güzel ile çirkin, iyi ile kötü, hayır ile şer, iman ile inkar iç içe girift bir şekilde bulunuyor.

Nasıl insanların ölmesi ile imtihan bitip sorgu ve hesap başlıyor, şayet insanın ameli iyi ise cennete kötü ise cehenneme ayrıştırılıyor ise, aynı şekilde kıyametin kopması da kainatın bir nevi ölümüdür. Ve kıyametten sonra kainatın içindeki güzellikler, iyilikler, hayırlar ve müminler cennete, çirkinlikler, şerler, kötülükler ve kafirler de cehenneme ayrıştırılacaklar. Yani insanda ölüm kainatta kıyamet bir seçilme bir ayrışma bir ayıklanma aracı oluyor. Bu paragrafta ifade edilmek istenen mana budur.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 25. Ayet Tefsiri.](#)